

Úvodní stránka>Rodinné věci a dědictví>Rozvod a rozluka

Upozorňujeme, že výchozí **ro** verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

Swipe to change

rumunština**Rozvod a rozluka**

Rumunsko

1 Jaké jsou podmínky pro dosažení rozvodu?

Rozvodu lze dosáhnout vzájemnou dohodou (v rámci soudního, správního nebo notářského řízení). Pokud ke vzájemné dohodě nedojde, může o rozvodu rozhodnout soud.

2 Jaké jsou důvody k rozvodu?

Podle § 373 občanského zákoníku lze manželství rozvést v těchto případech:

na základě vzájemné dohody manželů,

v situaci, kdy došlo k závažnému rozvratu mezi manželi a další trvání manželství už není možné,

na návrh jednoho z manželů podaný v situaci faktické rozluky trvající nejméně dva roky,

na návrh jednoho z manželů, jestliže jeho zdravotní stav neumožňuje další trvání manželství.

3 Jaké jsou právní důsledky rozvodu s ohledem na:**3.1 osobní vztahy mezi manželi (například užívání příjmení)**

manželský vztah zaniká a oba rozvedení manželé mohou uzavřít nové manželství,

v případě zániku manželství na základě rozvodu se manželé mohou dohodnout na tom, že si ponechají příjmení, která užívali po dobu manželství. Pokud k takové dohodě nedojde, soud může v řádně odůvodněných případech manželům povolit, aby si příjmení, která užívali v době trvání manželství, ponechali. Pokud se manželé nedohodnou a není-li ani rozhodnutí soudu, vrátí se každý z obou bývalých manželů k užívání příjmení, které měl v době před uzavřením manželství.

3.2 rozdělení jmění manželů

Rozvodem zaniká režim společného jmění manželů, a to ke dni podání návrhu na rozvod. Každý z manželů – nebo v případě rozvodu na základě vzájemné dohody oba – může požádat soud, který rozvod projednává, aby stanovil, že režim společného jmění manželů zanikl ke dni faktické rozluky.

Pokud režim společného jmění manželů zanikne současně s manželstvím, zůstávají bývalí manželé až do rozdělení majetku jeho spoluvlastníky.

V rámci rozvodu každému z manželů náleží jeho vlastní majetek a následně dojde k rozdělení společného jmění manželů a k vyrovnání dluhů. Za tímto účelem je nejprve určen podíl připadající každému z manželů dle jeho příspěví k nabytí společného jmění a plnění společných povinností. Není-li prokázán opak, má se za to, že manželé přispěli rovným dílem.

Bez ohledu na jakoukoliv vzájemnou vyživovací povinnost bývalých manželů a bez ohledu na poskytování náhrady může ten z manželů, který nezavinil rozvrat manželství a trpí následkem zániku manželství hmotnou nouzí, od druhého z manželů, který rozvrat manželství zapříčinil, žádat náhradu. Soud pro věci rodinné o takovém návrhu rozhodne společně s rozhodnutím o rozvodu.

Rozvodem také zanikají vzájemná dědická práva.

3.3 nezletilé děti manželů

Jakmile soud pro věci rodinné rozhodne o rozvodu, rozhodne také o úpravě poměru k nezletilým dětem po rozvodu. Manželé mají po rozvodu děti zpravidla **společnou rodičovskou odpovědnost**. Soud pro věci rodinné určí jako místo trvalého bydliště nezletilého dítěte dům toho z rodičů, s nímž toto dítě obvykle žije ve společné domácnosti. Druhý rodič, který s dítětem nežije, má právo na to, aby se s dítětem osobně stýkal. Soud každému z rodičů stanoví výši **příspěvku** na výdaje spojené s výchovou, vzděláváním, školní docházkou a odbornou přípravou jejich dětí.

V případě změny okolností soud pro věci rodinné může opatření týkající se práv a povinností rozvedených rodičů vůči jejich nezletilým dětem změnit, a to na návrh některého z rodičů nebo jiného člena rodiny, dítěte, poručníka, orgánem pro ochranu dítěte nebo státního žalobce.

3.4 vyživovací povinnosti vůči druhému z manželů?

Zánikem manželství zaniká vyživovací povinnost mezi manželi. Bývalý manžel či bývalá manželka mají nárok na výživné, jestliže se nacházejí ve finanční nouzi způsobené pracovní neschopností, pokud tato neschopnost nastala před uzavřením manželství nebo v jeho průběhu nebo v období do jednoho roku po jeho zániku (v případě, že je tato neschopnost důsledkem okolností souvisejících s manželstvím).

Pokud si některý z manželů nárokuje výživné, nemůže zároveň vznést nárok na náhradu. Pokud bylo manželství rozvedeno na základě výlučného zavinění odpůrce, může navrhovatel obdržet náhradu. Náhradu lze přiznat pouze tehdy, jestliže manželství trvalo nejméně 20 let.

4 Co se v praxi rozumí právním pojmem „rozluka“?

Rumunské právo zná pouze pojem „faktické rozluky“, nikoli „právní rozluky“, a zná také pojem soudního rozdělení majetku. Faktická rozluka je stav, který je nutné před soudem dokázat. Pokud faktická rozluka trvá déle než dva roky, je důvodem k tomu, aby soud manželství rozvedl.

5 Jaké jsou podmínky rozluky?**6 Jaké jsou právní důsledky rozluky?****7 Co se v praxi rozumí pojmem „prohlášení manželství za neplatné“?**

Soud prohlásí manželství za neplatné, jestliže došlo k porušení některého ze zákonných požadavků na uzavření manželství. Manželství může být prohlášeno za neplatné pouze rozhodnutím soudu. Prohlášení manželství za neplatné má právní účinek vztahující se k minulosti i budoucnosti; má se za to, že manželství nikdy neexistovalo.

8 Jaké jsou podmínky pro prohlášení manželství za neplatné?

Absolutním důvodem k prohlášení manželství za neplatné je porušení právních ustanovení vztahujících se k uzavření manželství. Jedná se o tyto případy: manželství bylo uzavřeno nedobrovolně, manželství bylo uzavřeno mezi osobami stejného pohlaví, manželství bylo uzavřeno s osobou již sezdanou,

manželství bylo uzavřeno mezi osobami, které jsou spolu v příbuzenském vztahu, buď v přímé linii, nebo ve vedlejší linii až do čtvrtého stupně včetně,
manželství bylo uzavřeno s osobou trpící duševním onemocněním nebo mentálně postiženou,
manželství bylo uzavřeno bez souhlasu budoucích manželů nebo jejich souhlas nebyl vysloven v souladu se zákonným postupem,
manželství bylo uzavřeno s nezletilou osobou mladší 16 let,
manželství bylo uzavřeno pro jiné účely, než je založení rodiny.

Relativní důvody k prohlášení manželství za neplatné jsou následující:

manželství uzavřela nezletilá osoba ve věku 16 let na základě lékařského posudku bez souhlasu jednoho nebo obou rodičů, kteří jsou nositeli rodičovské odpovědnosti, nebo bez povolení osoby s rodičovskou odpovědností,

souhlas s uzavřením manželství byl vysloven za protiprávních okolností: na základě omylu (ohledně fyzické totožnosti druhého z manželů), podvodu nebo násilí,

manželství uzavřela osoba dočasně neschopná úsudku,

manželství bylo uzavřeno mezi adoptivním rodičem a nezletilou osobou v jeho nebo její péči.

9 Jaké jsou právní důsledky prohlášení manželství za neplatné?

Dokud soud nevynesl konečný rozsudek, zachovává si manžel, který manželství, jež je neplatné nebo bylo za neplatné prohlášeno, uzavřel v dobré víře, status manžela či manželky v platném manželství. Na vypořádání majetkových poměrů bývalých manželů se použijí obdobně ustanovení platná pro rozvod. Neplatnost manželství nemá žádný právní účinek na postavení dětí, které jsou nadále považovány za děti narozené v manželství. Co se týče vzájemných práv a povinností rodičů a dětí, použijí se obdobně ustanovení platná pro rozvod.

Rozhodnutí soudu, jímž se manželství prohlásí za neplatné, je vymahatelné vůči třetím stranám. Obdobně jsou použitelná i ustanovení týkající se formálních podmínek režimu společného jmění manželů, veřejné povahy manželské smlouvy a její nevymahatelnosti.

Neplatnost manželství nelze vymáhat vůči třetím stranám, pokud jde o nárok vztahující se k právnímu úkon časově předcházejícímu prohlášení neplatnosti, vyjma případů, kdy byly splněny zákonem stanovené formální podmínky týkající se oznámení návrhu na prohlášení manželství za neplatné nebo návrhu na zrušení neplatného manželství, nebo případů, kdy si dotčená třetí strana byla před provedením příslušného právního úkonu jiným způsobem vědoma skutečnosti, která je důvodem neplatnosti manželství.

10 Existují alternativní mimosoudní prostředky umožňující řešit otázky týkající se rozvodu bez nutnosti obracet se na soud?

Mediace představuje nezávaznou možnost, které mohou manželé využít před zahájením soudního řízení. Soudní orgány jsou během řízení povinny obě strany o možnosti mediace a výhodách spojených s jejím využitím poučit.

Mediace umožňuje urovnat neshody mezi manželi ohledně dalšího trvání manželství, výkonu rodičovských práv, určení trvalého bydliště dítěte, příspěvků rodičů na výživu dětí i další neshody, které v manželském vztahu mohou v souvislosti s právy manželů vyvstat. Mediátor dbá o to, aby výsledek jeho mediace nebyl v rozporu s nejlepšími zájmy dítěte, a rodiče vede k tomu, aby měli na zřeteli hlavně potřeby dítěte a aby jako rodiče převzali odpovědnost za to, že zajistí, aby faktická rozluka či rozvod nebránily výchově dítěte a jeho rozvoji.

Dohodu o smírném řešení rozvodu, jejíž součástí je dohoda o úpravě poměrů nezletilých v době po rozvodu, stanovení příspěvku rodičů na výživu dětí a určení trvalého bydliště dítěte, musí schválit soud, který je povinen ověřit, že dohoda je v souladu se zájmy dítěte.

Pokud se na rozvodu dohodnou manželé, kteří nemají manželské, nemanželské nebo adoptované nezletilé děti, může úředník matriky nebo notář v místě uzavření manželství nebo v místě posledního společného trvalého pobytu manželů prohlásit manželství za rozvedené na základě dohody manželů a vydat jim potvrzení o rozvodu.

Notář může prohlásit manželství za rozvedené na základě dohody manželů i tehdy, když mají nezletilé manželské, nemanželské nebo adoptované děti, za předpokladu, že se manželé dohodli na řešení všech otázek týkajících se jmen, výkonu rodičovské odpovědnosti, určení trvalého bydliště dítěte, způsobu udržování osobních styků a stanovení rodičovských příspěvků na výdaje spojené s výchovou, vzděláváním, školní docházkou a odbornou přípravou jejich dětí.

11 Kam mám podat svůj návrh na rozvod/rozluku osob/prohlášení manželství za neplatné? Jaké náležitosti musí být splněny a jaké dokumenty by měly být přiloženy k žádosti?

Návrh na rozvod projednává **soud**.

Místně příslušným je soud v místě posledního společného bydliště manželů. Jestliže manželé neměli společné bydliště nebo na tomto místě ani jeden z obou manželů už nebydlí, podává se návrh k soudu, v jehož obvodu je místo bydliště odpůrce. Pokud odpůrce nemá trvalé bydliště v Rumunsku a rumunské soudy jsou příslušné podle mezinárodního práva soukromého, podává se návrh k soudu, v jehož obvodu je místo trvalého bydliště navrhovatele. Pokud nemá trvalé bydliště v Rumunsku navrhovatel ani odpůrce, mohou strany po vzájemné dohodě podat návrh na rozvod u kteréhokoli rumunského soudu. Pokud k takové dohodě nedojde, podá se návrh na rozvod u soudu pátého obvodu v Bukurešti.

V návrhu na rozvod musí být, kromě náležitostí stanovených pro žalobu, uvedena jména nezletilých dětí. K návrhu musí být přiložen oddací list, kopie rodných listů nezletilých dětí a popřípadě také dohoda, k níž manželé dospěli na základě mediace.

Je-li návrh na rozvod podán na základě dohody obou stran, musí být podepsán oběma manželi nebo jejich společným pověřeným zástupcem, který má k jejich právnímu zastupování zvláštní plnou moc. Pokud je pověřeným zástupcem advokát, musí být podpisy manželů v souladu se zákonem tímto advokátem ověřeny.

K soudu prvního stupně se strany musí dostavit osobně vyjma situace, kdy v tom některému z manželů brání výkon trestu odnětí svobody, závažné onemocnění, soudní zákaz nebo skutečnost, že má trvalé bydliště v zahraničí, nebo nějaká jiná situace, která mu brání, aby se k soudu osobně dostavil.

V takových situacích může být dotčená osoba zastoupena advokátem, pověřeným zástupcem, popřípadě též poručníkem nebo registrovaným zástupcem (*curator*). Pakliže se navrhovatel k nařízenému jednání před soudem prvního stupně bez odůvodnění nedostaví a přítomen je pouze odpůrce, návrh se zamítne jako neodůvodněný.

Soud projednávající rozvod přijme i bez návrhu rozhodnutí o výkonu rodičovské odpovědnosti, stanovení příspěvku rodičů na výdaje spojené s výchovou a vzděláváním dětí, trvalém bydliště dětí a právech rodičů na osobní styk s dětmi.

Návrh na prohlášení manželství za neplatné z absolutních důvodů může podat kterákoli zainteresovaná strana. Návrh na zrušení manželství má osobní povahu a nemá žádný právní účinek vůči dědicům. Podá-li však takovou žádost jeden z manželů, může v ní pokračovat kterýkoli z jeho dědiců.

12 Je možno získat právní pomoc na pokrytí nákladů spojených s řízením?

Právní pomoc lze získat za podmínek stanovených mimořádným vládním nařízením č. 51/2008 o právní pomoci v občanskoprávních věcech, který byl schválen a doplněn zákonem č. 193/2008 v platném znění.

Právní pomoc lze poskytnout ve formě pomoci právního zástupce, úhrady nákladů na soudního znalce, překladatele či tlumočníka, úhrady exekučních poplatků, i formou osvobození nebo částečné úlevy od soudních poplatků, jejich úhrady ve splátkách nebo odložení jejich platby; lze přiznat více forem právní pomoci současně.

Na právní pomoc mají nárok osoby, jejichž čistý měsíční příjem na člena rodiny činil za poslední dva měsíce před podáním návrhu méně než 300 RON. Je-li tento příjem nižší než 600 RON, poskytuje se právní pomoc v 50% výši. Právní pomoc přiměřenou potřebám navrhovatele lze přiznat i v jiných situacích, kdy lze předpokládat, že skutečné nebo odhadované náklady řízení by omezovaly možnost domáhat se účinným způsobem spravedlnosti, například v důsledku rozdílu mezi životními náklady v členském státě, kde žadatel bydlí, a životními náklady v Rumunsku.

13 Je možné podat proti rozhodnutí o rozvodu manželství/rozluce/prohlášení manželství za neplatné opravný prostředek?

Podle nového občanského zákoníku činí lhůta pro podání odvolání proti rozhodnutí 30 dní od oznámení tohoto rozhodnutí.

14 Co musím udělat pro to, aby rozhodnutí o rozvodu/rozluce/prohlášení manželství za neplatné, které vynesl soud v jiném členském státě, bylo uznáno v tomto členském státě?

Použitelným právním předpisem upravujícím uznávání rozsudků o rozvodu je nařízení (ES) č. 2201/2003. Návrh se podává k soudu, v jehož obvodu je trvalé nebo přechodné bydliště odpůrce v Rumunsku. Je-li bydliště odpůrce neznámé, podá se návrh k soudu, v jehož obvodu je trvalé nebo přechodné bydliště navrhovatele.

15 Na který soud bych se měl obrátit, pokud chci rozporovat uznání rozhodnutí o rozvodu/rozluce/zrušení manželství vynesenu v jiném členském státě? Jaké řízení se v těchto případech použije?

Rozhodnutí o uznání rozvodu lze napadnout odvoláním k místně příslušnému odvolacímu soudu nebo dovoláním k Nejvyššímu kasačnímu soudu.

16 Právo, kterého státu se použije na rozvodové řízení mezi manželi, kteří nežijí v tomto členském státu nebo kteří mají rozdílná státní občanství?

Při určování práva použitelného na mezinárodní soukromoprávní vztahy se rumunské soudy řídí buď nařízením Rady (EU) č. 1259/2010 ze dne 20. prosince 2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky, nebo § 2957 a násl. občanského zákoníku.

Manželé si mohou zvolit právo státu, ve kterém mají své společné trvalé bydliště nebo ve kterém měli své obvyklé společné bydliště naposledy (pakliže v něm alespoň jeden z nich ke dni dohody o volbě použitelného práva žije), právo státu, jehož je jeden z manželů občanem, právo státu, ve kterém manželé žili nejméně tři roky, nebo právo rumunské.

Pokud manželé takovou volbu neučiní, je použitelným právem právo státu, ve kterém mají své obvyklé společné bydliště, nebo pokud takové bydliště nemají, právo státu, ve kterém měli své obvyklé společné bydliště naposledy (pakliže v něm alespoň jeden z nich ke dni podání návrhu na rozvod stále žije). Pokud jeden z manželů nemá obvyklé bydliště, použije se právo státu, jehož byli oba manželé k datu podání návrhu na rozvod občany, nebo pokud má každý z obou manželů jiné občanství, právo země, jehož občanství oba manželé měli (pakliže alespoň jeden z nich má toto občanství ke dni podání návrhu na rozvod). Ve všech ostatních situacích je použitelným právem právo rumunské.

Poslední aktualizace: 03/12/2015

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.